

ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

DIDACTIC PECULIARITIES OF DEVELOPING TRAINING TASKS ON STUDENTS' INFORMATION-ANALYTICAL ACTIVITY IN THE TRAINING OF INTERNATIONAL RELATIONS SPECIALISTS

Статтю присвячено дослідженню проблеми встановлення дидактичних особливостей розробки навчальних завдань з інформаційно-аналітичної діяльності студентів у підготовці фахівців з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій у закладі вищої освіти. У роботі представлено аналіз змісту професійної діяльності фахівців у межах виконання інформаційно-аналітичної діяльності. Висвітлено вимоги до професійної підготовки фахівців з міжнародних відносин та охарактеризовано необхідні здатності до виконання інформаційно-аналітичної діяльності.

Запропоновано авторське уточнення поняття «інформаційно-аналітична діяльність фахівця з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій». Визначено зміст та перелік спеціалізованих навчальних інформаційно-аналітичних завдань для підготовки бакалаврів з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах», подано їх узагальнену характеристику.

Встановлено дидактичні особливості розробки навчальних завдань на основі вивчення професійної, педагогічної наукової, методичної літератури та нормативних документів із проблем організації підготовки бакалаврів з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій. Розроблено узагальнену структуру методики навчання з поетапним виконання студентами навчальних інформаційно-аналітичних завдань, охарактеризовано мету, методи і засоби виконання завдання на різних етапах.

Розроблено узагальнену модель організації навчальної діяльності студентів з використанням спеціалізованих навчальних інформаційно-аналітичних завдань з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» для студентів вищих закладів освіти.

Ключові слова: інформаційно-аналітична діяльність, навчальні завдання, навчальний процес, фахівець з міжнародних відносин.

The article is devoted to the research of establishing didactic peculiarities of developing training tasks on students' information-analytical activity in the training of specialists in International Relations, Public Communications and Regional Studios in higher education. The article analyzes the content of professional activity of specialists within the framework of information-analytical activity. It highlights the requirements for professional training of specialists in International Relations and characterizes the necessary abilities to perform information and analytical activities.

The author's clarification of the concept of "Information-analytical activity of a specialist in International Relations, Public Communications and Regional Studios" has been proposed. The content and list of specialized educational information-analytical tasks for training bachelors in discipline "Information-analytical activity in International Relations" have been determined, their generalized characteristics have been given.

The didactic peculiarities of developing educational tasks based on the study of professional, pedagogical-scientific, methodological literature and normative documents on organizing the training of bachelors in International Relations, Public Communications and Regional Studios have been established. The generalized structure of the teaching methodology with a step-by-step implementation of educational information-analytical tasks by students has been developed, the purpose, methods and means of task performance at different stages have been characterized.

The generalized model of organizing students' learning activities using specialized training information-analytical tasks in discipline "Information-analytical activity in International Relations" for students of higher educational institutions has been developed.

Key words: information-analytical activity, training tasks, educational process, International Relations specialist.

УДК 378.147-057.87:327
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/63.1.18>

Буцик І.М.,
докт. пед. наук,
професор кафедри педагогіки
Національного університету біоресурсів
і природокористування України

Шевченко Н.В.,
канд. іст. наук,
доцент кафедри міжнародних відносин
і суспільних наук
Національного університету біоресурсів
і природокористування України

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Професійна діяльність фахівців з міжнародних відносин ґрунтується на необхідності організації ефективних міждержавних політичних процесів та взаємодій, що заснована на інтеграції політичної, правової, дипломатичної та експертно-аналітичної діяльності для вирішення важливих державних завдань різних рівнів. Сучасним міжнародним відносинам притаманний особливо унікальний зміст, що утворений на необхідності забезпечення плідної міждержавної взаємодії

під час управління та регулювання глобальними політичними, економічними, екологічними, соціальними та воєнними процесами. Зокрема, нині, під час воєнної агресії росії, актуальним для України є завдання організації ефективних міжнародних стосунків з країнами партнерами, що і визначає необхідність якісної підготовки фахівців з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, здатних до здійснення ефективної професійної діяльності.

Одним із напрямів роботи фахівця з міжнародних відносин є виконання ним

інформаційно-аналітичної діяльності, спрямованої на визначення стану відносин та подій, їх сутності та змісту, здійснення аналізу та оцінки ситуацій та їх висвітлення у інформаційному середовищі. Сучасною тенденцією розвитку професійної підготовки таких фахівців є трансформація змісту і методів навчання відповідно до сучасних суспільних потреб, в які у своїй суті ґрунтується на необхідності формування у сьогодишнього студента здатності до здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у міжнародних організаціях різних рівнів, економічно-консультативних спільнотах, політичних та громадських організаціях та різноманітних органах державної влади. Така діяльність може організовуватися лише на основі сформованих умінь у фахівця орієнтуватися у сучасному інформаційному просторі, здійснювати пошук матеріалів, їх аналізувати, узагальнювати та представляти громадськості. З огляду на зазначене вважаємо, що, з метою досягнення високої якості підготовки фахівців-міжнародників, варто спрямувати зусилля освітянської громади на пошук оптимальних шляхів організації освітніх процесів, в основі яких формування у особистості здатності до здійснення ефективної інформаційно-аналітичної діяльності.

Аналіз основних досліджень і публікацій. На сьогодні у світових наукових публікаціях представлено досить широкий спектр досліджень у галузі розвитку міжнародних відносин, але проблемам, що торкаються безпосередньо підготовки фахівців для такої роботи, приділено, на нашу думку, не достатньо уваги. Наявні дослідження із педагогічних наук дозволяють узагальнювати отримані результати, що описують: структуру системи професійної підготовки фахівців з міжнародних відносин у деяких країнах; проблемні питання в організації освітньої системи нашої держави у межах підготовки таких фахівців. Для нашого дослідження науково доречним є дослідження сучасного стану професійної підготовки фахівців з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій з позиції формування у них необхідних компетентностей, а саме таких, що дають можливість формувати здатності до здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у міжнародних відносинах. З цією метою вказану проблему слід розглядати з позиції побудови процесу підготовки фахівців у межах формування змісту їх освіти та реалізації методичної системи навчання, що дозволяє розвивати необхідні здатності.

Варто зазначити, що висвітлені вище позиції розкриті у працях не великої кількості науковців. Зокрема, І. Зінько та О. Федунь у своїй роботі розглядають питання формування змісту професійної підготовки фахівців з міжнародних відносин з елементами методики навчання у межах блоку країнознавчих дисциплін та обґрунтовують мету,

завдання та місце цих дисциплін, характеризують їх змістове наповнення [6, с. 47–50]. Варто сказати що у даній публікації не висвітлюються питання методики навчання з формування здатностей до аналітико-інформаційної діяльності, що і спрямувало наше дослідження у бік вивчення особливостей такого навчання.

Питання організації освітніх процесів майбутніх фахівців з міжнародних відносин висвітлені у монографії К. Істоміної. Науковець описує систему професійної підготовки фахівців з міжнародних відносин у Канаді та обґрунтовує організаційно-педагогічні умови, що стають в основі реалізації змісту, методики навчання та педагогічних підходів. Варто вказати, що у вказаній роботі авторка проводить порівняльний аналіз системи підготовки з Україною, на основі чого доходить висновку про необхідність активізації навчальної та самостійної роботи студентів-міжнародників в нашій державі [7, с. 4–6]. Саме це дослідження також стало в основі нашого більш детального вивчення проблеми реалізації в освітньому процесі спеціалізованих навчальних завдань у професійній підготовці в Україні майбутніх фахівців з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

Досить важливими для нашого дослідження є висновки М. Клепар у межах вивчення досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців-міжнародників у США і Канаді. У своїй роботі науковець вказує на необхідність формування у студентів здатності здійснювати аналіз та формулювати передбачення щодо можливих ризиків і варіантів розвитку міжнародних подій, а також здатності до самостійного дослідження та прийняття оптимальних рішень та пропозицій [8, с. 27–29]. Саме така констатація проблеми підтверджує нами поставлену мету у дослідженні.

Крім того, варто наголосити, що подібні думки щодо організації освітніх процесів у професійній підготовці міжнародників висвітлюються і у роботах Н. Василюшиної, Т. Мартиросян, О. Сніговської [1, с. 106; 10, с. 237; 17, с. 8]. Але, варто відзначити, що у зазначених вище роботах не піднімаються питання з формування у майбутніх фахівців з міжнародних відносин здатності до забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Спираючись на обґрунтовані вище позиції вважаємо, що наразі невирішеною проблемою в освіті є дослідження сучасної теорії і практики підготовки фахівців з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, встановлення дидактичних особливостей розробки навчальних завдань для виконання інформаційно-аналітичної діяльності та на цій основі розроблення комплексу спеціалізованих завдань для підготовки бакалаврів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Для проведення даного дослідження слід виконати такі завдання:

1) уточнити сутність «інформаційно-аналітичної діяльності фахівця з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій»;

2) встановити дидактичні особливості розробки навчальних завдань на основі вивчення професійної, педагогічної наукової, методичної літератури та нормативних документів із проблем організації підготовки бакалаврів з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій;

3) визначити зміст та перелік спеціалізованих інформаційно-аналітичних завдань для підготовки фахівців з міжнародних відносин;

4) розробити узагальнену модель організації навчальної діяльності студентів з використанням спеціалізованих навчальних інформаційно-аналітичних завдань з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» для студентів закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна професійна діяльність фахівця міжнародника є особливою формою трудової діяльності, спрямованої на вирішення специфічних професійних завдань, що передбачає збір, оброблення та представлення інформації. Сутність поняття «інформаційно-аналітична діяльність» на сьогодні науковці розуміють дещо по-різному, вкладаючи у його зміст певні істотні ознаки. Розглядаючи сутність даного поняття у опублікованих науковцями дефініціях, ми встановлюємо важливі елементи даного процесу, що стануть в основі моделювання освітнього процесу і розробки необхідних для цього засобів.

На думку більшості науковців (В. Варенко, О. Павлов, І. Савченко, В. Ягупов) інформаційно-аналітична діяльність – це процес знаходження, перетворення та представлення інформації у новій формі [2, с. 28; 12, с. 95; 14, с. 32]. У дефініціях окремих вчених визначається (Ю. Саух, Г. Сілкова, Р. Сорока, О. Титаренко), що в основі інформаційно-аналітичної діяльності лежить аналіз змісту наявної інформації та його оцінювання під час встановлення сутності, причин, тенденцій розвитку процесів, явищ та подій, що стає підґрунтям для формулювання тих чи інших прогнозів, висновків та рекомендацій [16, с. 45; 18, 20]. Також цікавим для нашого дослідження є обґрунтування сутності інформаційно-аналітичної діяльності О. Павловим, який вважає, що це є специфічною розумовою діяльністю, що продукує формування нових знань на основі застосування методів дослідження, обробки й інтерпретації інформації [12, с. 95].

Проведений аналіз поглядів науковців дозволив встановити, що інформаційно-аналітична діяльність є специфічним поетапним процесом,

що здійснюється на основі реалізації мети, завдань, методики та засобів збору, обробки та представлення інформації. Було встановлено, що ця діяльність є специфічним процесом, що ґрунтується на виконанні особистістю спеціальних операцій і дій щодо визначення мети і завдань, методів та засобів здійснення збору, обробки та представлення інформації, у якому прослідковуються аналітико-синтетичний, узагальнювано-прогностичний та презентаційний етапи. У результаті проведеного аналізу та синтезу наукових праць нами було визначено «інформаційно-аналітичну діяльність фахівця з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій» як спеціально організований процес визначення ним професійних потреб, мети і завдань інформаційно-аналітичного спрямування та, на їх основі, виконання пошукової, аналітико-синтетичної, узагальнювано-прогностичної та продуктивно-презентаційної роботи за допомогою оптимального застосування засобів та методик дослідження та представлення інформації з урахуванням специфічних особливостей сфери міжнародних відносин.

Нинішні зміни в освітніх процесах детерміновані економічними перебудовами, суспільними потребами та вимогами. Як наслідок зміни відбуваються і в методичних системах, і в системах управління освітою. Отже, цілеспрямована модернізація освітнього процесу у напрямі підготовки майбутнього фахівця до ефективної професійної діяльності вимагає чіткого встановлення та врахування дидактичних особливостей навчального процесу у розробці спеціалізованих навчальних завдань як необхідного підґрунтя для ефективної організації навчання.

На основі проведених досліджень наукових праць [2, с. 28; 12, с. 95; 14, с. 32; 16, с. 45; 18, 20], вважаємо, що першою дидактичною особливістю розробки навчальних завдань є *врахування специфіки інформаційно-аналітичної діяльності фахівця у сфері міжнародних відносин*. Саме ця особливість стає в основі розробки методики навчання студентів, розподілу навчальних завдань та визначення їх змісту. На нашу думку, інформаційно-аналітичну діяльність фахівця з міжнародних відносин під час виконання навчальних завдань можна розподілити на такі етапи: *пошуковий* (пошук та підбір необхідної інформації), *аналітико-синтетичний* (проведення аналізу інформації, порівняння, структурування), *узагальнювано-прогностичний* (формулювання висновків та прогнозів) та *продуктивно-презентаційний* (підготовка презентаційних матеріалів). Вказані етапи і стали в основі розробки методики навчання поетапного навчання студентів.

Проведений аналіз професійних завдань фахівців з міжнародних відносин та нормативних документів, що регламентують їх професійну

підготовку, дозволив виявити деякі напрями роботи, у яких здійснюється інформаційно-аналітична діяльність. Спираючись на отримані результати було визначено такі види навчальних інформаційно-аналітичних завдань на висвітлення: *стану міжнародних відносин та зовнішньої політики; міжнародної ситуації; міжнародного процесу* (політичний, безпековий, правовий, економічний, суспільний, культурний, інформаційний); *впливу* (світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики) *на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав; створення та еволюції міжнародних організацій*. Прикладом таких завдань є завдання з підготовки студентами інформаційно-аналітичної довідки на подібні теми: шляхи висвітлення війни в Україні закордонними і українськими виданнями; викрадення дітей в росію під час повномасштабного вторгнення в Україну; культурне протистояння України та росії; війна в Україні через призму закордонних ЗМІ; моніторинг активності міжнародних новин про війну в Україні тощо.

На основі проведеного вивчення сучасної освітньої практики було встановлено, що друга дидактична особливість розробки навчальних завдань з виконання інформаційно-аналітичної діяльності ґрунтується на необхідності *формування у майбутніх міжнародників необхідних компетентностей* згідно із сучасними нормативними документами та вимогами [19, с. 6–9]. Проведений аналіз вказаних документів дозволив встановити, що у студента слід формувати здатності, що визначені програмними результатними навчання. Навчальна дисципліна «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» має формувати здатності до [11, с. 6–19].

- аналізу та представлення міжнародної ситуації та відносин, зовнішньої політики;
- збирання обробки та аналізу інформації про події, стани, процеси.
- підготовки інформаційних та аналітичних матеріалів;
- професійного ведення дискусії із існуючих міжнародних проблем;
- використання у професійній діяльності сучасних цифрових технологій, спеціалізованого програмного забезпечення, баз даних та інформаційних систем.

Досить важливим завданням у вирішенні потреб професійної підготовки майбутніх фахівців-міжнародників є формування у них здатності до комунікації, що передбачає професійну діяльність у межах збору, інтерпретації та застосування даних, донесення до інших осіб інформації, її доведення та аргументацію (визначено в дескрипторах Національної рамки кваліфікацій). У результаті проведеної роботи нами було встановлено, що зміст навчальних завдань з дисципліни

«Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» має включати такі процесуальні складові:

- пошук, аналіз та представлення інформації;
- підготовки матеріалів для представлення інформації;
- використання у підготовці матеріалів сучасних інформаційних засобів та спеціалізованих програмних застосунків;
- представлення підготовлених матеріалів, зокрема й на основі професійного ведення дискусії.

Проведений аналіз сучасних наукових публікацій та визначених вимог в освітньому стандарті підготовки фахівця-міжнародника дозволити визначити третю дидактичну особливість розробки навчальних завдань для виконання інформаційно-аналітичної діяльності, яка ґрунтується на необхідності *активізації їх навчальної та самостійної роботи* студентів [7, с. 4–6]. Згідно освітнього стандарту підготовки бакалавра майбутніх фахівців має вміти генерувати нові ідеї, абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати. Проведений аналіз сучасних наукових педагогічних праць [3, с. 18; 4, с. 99; 5, с. 12; 9, с. 41; 15, с. 13; 21, с. 117] дозволив вважати, що на сьогодні актуальним є реалізація в освітньому процесі технології інтерактивного навчання, яка безпосередньо спрямована на формування творчої, активної та відповідальної особисті. Під такою технологією розуміємо організацію навчального процесу, за якої студент уводиться в активне виконання завдань на різних етапах, як самостійно, так і разом з командою. Вказана особливість вимагає врахування в методиці навчання таких чотирьох специфічних дидактичних принципів: 1) орієнтація на сучасний стан подій у виконанні завдання; 2) опора та ініціативу та інтерес студентів; 3) сприяння розвитку творчості студента у виконанні завдання; 4) гармонійне поєднання індивідуальної та спільної командної роботи.

З орієнтирами на обґрунтовані вище позиції нами було сформульовано концепцію навчання дисципліні «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах», в основі якої організація інтерактивного навчання студентів. Сутність даної концепції полягає в тому, що сформованість здатності у майбутніх фахівців з міжнародних відносин до виконання інформаційно-аналітичної діяльності спрямоване на досягнення визначених освітніми стандартами вимог у межах програмних результатів навчання і відбудеться за рахунок цілеспрямованої комплексної організації теоретичного і практичного навчання, аудиторної та позааудиторної навчальної роботи студентів з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» на основі спеціального удосконалення методики навчання, що ґрунтується

Узагальнена структура поетапного виконання навчальних завдань

Етапи	1	2	3	4
	<i>пошуковий</i>	<i>аналітико-синтетичний</i>	<i>узагальнювано-прогностичний</i>	<i>продуктивно-презентаційний</i>
Мета	знайти джерела та підібрати необхідну інформацію	проаналізувати інформацію, її порівняти та структурувати	формулювати висновки та прогнози	підготувати презентаційні матеріали
Методи	- пошук в Інтернеті (простий, розширений, контекстний, спеціальний); - пошук в друкованих джерелах.	аналіз (контент-аналіз, інвент-аналіз), синтез, метод Делфі, порівняння, групування.	- індукція, - дедукція, - узагальнення; - передбачення, - складання аналітичної записки.	- розробка сценарію, - розробка слайдів, - складання презентації, - підготовка доповіді, - виступ.
Засоби	- інформаційно-комунікаційні засоби (комп'ютер, ґаджет); - програмне забезпечення (застосунки, пошукові системи)	- інформаційно-комунікаційні засоби; - програмне забезпечення; - спеціалізовані та паперові засоби.	- спеціалізовані та паперові засоби; - інформаційно-комунікаційні засоби; - програмне забезпечення.	- інформаційно-комунікаційні засоби; - програмне забезпечення; - спеціалізовані та паперові засоби.

на комплексно-системному застосуванні спеціалізованих інформаційно-аналітичних навчальних завдань.

Узагальнену структуру поетапного виконання студентами навчальних інформаційно-аналітичних завдань представлено у табл. 1, де описується мета, методи і засоби виконання навчальних завдань.

На підставі вивчення сучасної теорії і практики, обґрунтованих вище позицій (дидактичних особливостей) нами було розроблено узагальнену модель організації навчальної діяльності студентів з використанням спеціалізованих навчальних інформаційно-аналітичних завдань з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» для студентів вищих закладів освіти (рис. 1). В основі вказаної моделі покладено реалізації інтерактивного навчання майбутніх фахівців, що передбачає організацію навчальної діяльності студентів з виконанням комплексу спеціалізованих інформаційно-аналітичних навчальних завдань у продовж вивчення навчальної дисципліни на аудиторних заняттях і самостійній роботі та під час навчальної практики з інформаційно-комунікаційних технологій. Така методика дозволить формувати у студента здатність до пошуку, аналізу та представлення інформації, підготовки матеріалів для представлення інформації з використанням сучасних інформаційних засобів.

Висновки із цього дослідження і подальші перспективи в цьому напрямку. У результаті проведеного дослідження було уточнено сутність поняття «інформаційно-аналітична діяльність фахівця з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій» яку ми розуміємо як спеціально організований процес визначення професійних потреб, мети і завдань інформаційно-аналітичного спрямування та їх

виконання на етапах пошукової, аналітико-синтетичної, узагальнювано-прогностичної та продуктивно-презентаційної роботи за допомогою оптимального застосування засобів та методик дослідження та представлення інформації з урахуванням специфічних особливостей сфери міжнародних відносин.

На основі отриманих результатів вивчення сучасної теорії і практики було встановлено дидактичні особливості, які стали в основі розробки навчальних завдань для формування у майбутніх фахівців з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій здатності до виконання інформаційно-аналітичної діяльності: *врахування специфіки інформаційно-аналітичної діяльності фахівця у сфері міжнародних відносин; формування необхідних компетентностей згідно стандарту освіти; активізації навчальної та самостійної роботи студентів.*

Проведене дослідження від час вивчення змісту та завдань професійної діяльності фахівця з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій дозволило розробити комплекс спеціалізованих навчальних завдань для підготовки бакалаврів з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах», до яких увійшли завдання на висвітлення: *стану міжнародних відносин та зовнішньої політики; міжнародної ситуації; міжнародного процесу; впливу на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики; створення та еволюції міжнародних організацій.*

На основі проведеного аналізу наукових праць та досвіду організації освітнього процесу було запропоновано узагальнену модель організації навчальної діяльності студентів з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах», що у своїй структурі відображає

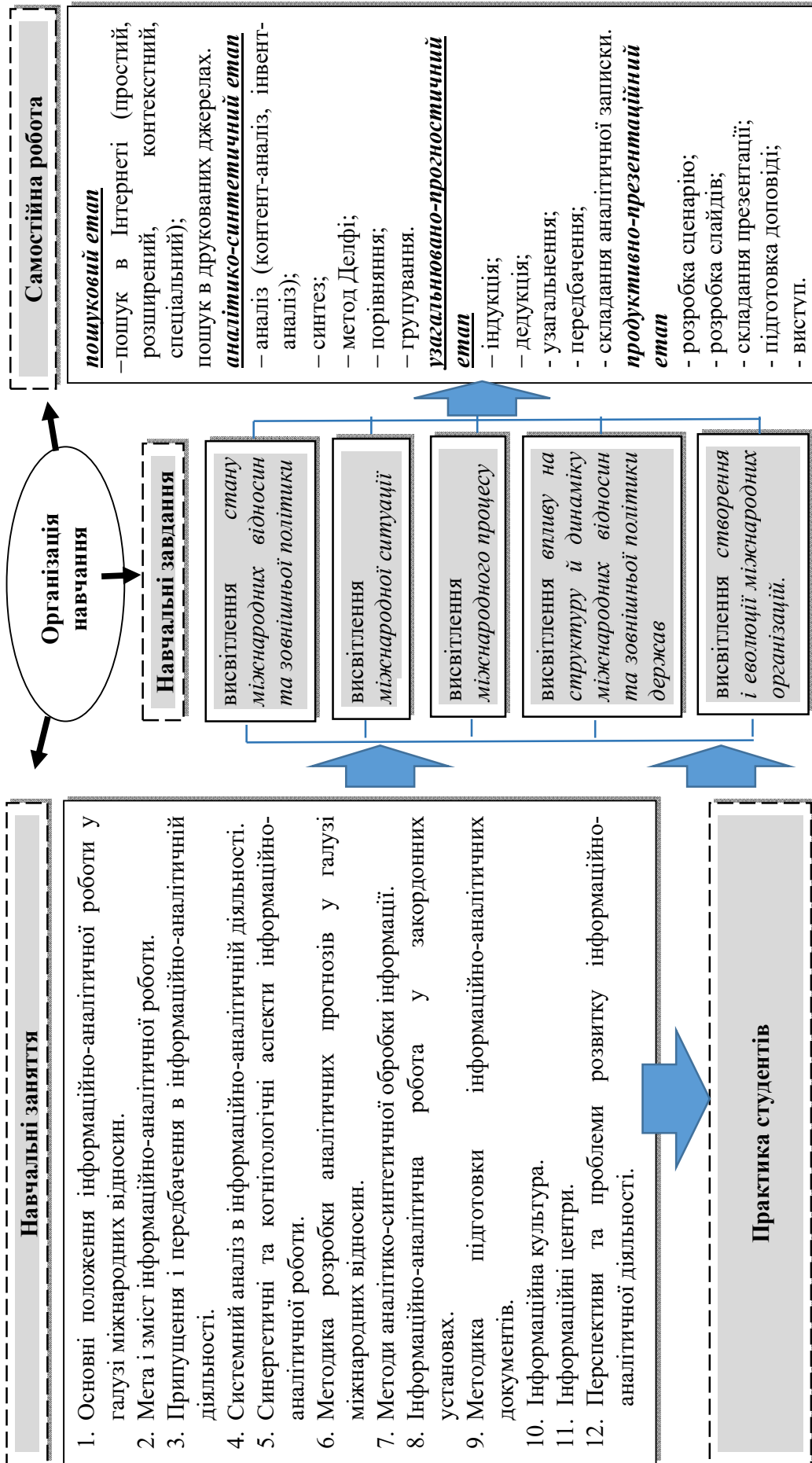

Рис. 1. Узагальнена модель організації навчальної діяльності студентів з використанням спеціалізованих навчально-інформаційно-аналітичних завдань

механізм комплексної організації теоретичного і практичного навчання, аудиторної та позааудиторної навчальної роботи студентів з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах».

Пріоритетним напрямом подальшої роботи вважаємо розробку елементів методичної системи для оптимального застосування інформаційно-аналітичних завдань у професійній підготовці та встановлення їх ефективності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Василюшина Н. М. Самостійна та індивідуальна робота майбутніх фахівців з міжнародних відносин у процесі оволодіння професійною іноземною мовою. Теоретичні питання культури, освіти та виховання: зб. наук. праць. Київ : КНЛУ, 2014. Вип. 50. С. 105–108.
2. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. Київ : Університет «Україна». 2014. 417 с.
3. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. Дніпро : Університет ім. Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
4. Денисова Л. А., Перерва Н. А. Інтерактивні технології в навчальному процесі вищого навчального закладу. *Наукові записки*. Серія «Проблеми методики фізико-мат. і технол. освіти». 2017. Вип. 4 (16). С. 97–104.
5. Єрмоленко А. Інтерактивні технології навчання: електр. навч. курс. Біла Церква : БІНПО. 2022. 37 с.
6. Зінко І., Федунь О. Країнознавчі дисципліни у системі підготовки фахівців із міжнародних відносин. *Вісник Львівського університету*. Серія міжнародні відносини. 2017. Вип. 42. С. 45–55.
7. Істоміна К. Ю. Професійна підготовка фахівців з міжнародних відносин: досвід Канади. *Монографія*. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 124 с.
8. Клепар М. Професійна підготовка майбутніх фахівців-міжнародників: досвід США і Канади. *Освітній простір України*. №15. 2019. С. 25–31.
9. Комарова В. І. Використання інтерактивних технологій у навчальному процесі: проблеми та перспективи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2017. № 8(74). С. 37–45.
10. Мартиросян Т. С. Проблеми та перспективи підготовки фахівців із міжнародних відносин в умовах глобалізації та інтеграції. *Проблеми міжнародних відносин*. *Збірник наукових праць*. Київ : КиМУ, 2020. Вип. 17. С. 235–249.
11. Освітньо-професійна програма «міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/291_mizhnarodni_vidnosini_suspilni_komunikaciyi.pdf (дата звернення: 10.09.2023).
12. Павлов О. І. Інформаційно-аналітична діяльність як складова процесу публічного управління. *Статистика України*. 2011, № 1. С. 92–96.
13. Рівні національної рамки кваліфікацій. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij> (дата звернення: 10.09.2023).
14. Савченко І. М., Ягупов В. В. Інформаційно-аналітична діяльність педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів : термінологічний словник. Київ : ІПТО НАПН України. 2015. 127 с.
15. Ситнік Т. Місце й роль інтерактивного навчання у системі інноваційних технологій в закладах вищої освіти. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія: «Педагогічні науки». 2021 (4). 11–18.
16. Сілова Г. До питання класифікації інформаційно-аналітичної продукції. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2013. Вип. 37. С. 40–48.
17. Сніговська О. В. Формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців з міжнародних відносин в освітньому середовищі класичного університету : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань. 2014. 22 с.
18. Сорока Р. С. Суть інформаційно-аналітичної діяльності та її роль у формуванні ефективної системи економічної безпеки суб'єктів підприємництва. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/154806539.pdf> (дата звернення: 07.09.2023).
19. Стандарт вищої освіти України рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень ступінь вищої освіти – бакалавр галузь знань – 29 «міжнародні відносини» спеціальність – 291 «міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/291-Mizhn.vidn.susp-kom.ta.rehion.studiyi-bakalavr.21.01.22.pdf> (дата звернення: 10.09.2023).
20. Титаренко О. Р., Саух Ю. П. Інформаційно-аналітичне та експертно-консультативне забезпечення діяльності органів державного управління у сучасних умовах. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2013. №12. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=664> (дата звернення: 07.09.2023).
21. Трощенко А. В. Використання інтерактивних технологій у навчальному процесі вищих навчальних закладів. *Педагогіка та психологія професійної освіти*. 2019. № 1(12). С. 114–121.